

PODSTAWY ASTRONOMII

LISTA 3

---

1. Omów prawo Wiena.
2. Średnia temperatura ciała ludzkiego wynosi 310 K. Określ długość fali promieniowania $\lambda_{\max}$ wysyłanego przez człowieka, odpowiadającą maksimum funkcji rozkładu energii. Przyjąć, że ciało ludzkie promieniuje jak ciało doskonale czarne.
3. Gwiazdy, których krótkie charakterystyki przedstawiono poniżej, uszereguj według klasy jasności:
  - a) - w widmie dominują silne linie wodoru serii Balmera,
- maksimum promieniowania przypada na długość fali $\lambda_{\max} = 263 \text{ nm}$,
- wielkość obserwowana jest równa $0^m,0$,
- paralaksa heliocentryczna wynosi $0,123$;
  - b) - średnia gęstość jest rzędu 100 kg/cm^3 ,
- temperatura powierzchniowa wynosi 10000 K,
- odległość od Słońca wynosi 2,7 ps,
- wielkość obserwowana jest równa $8^m,7$;
  - c) - średnica jest prawie 1000 razy większa od średnicy Słońca,
- jest typu widmowego M0;
  - d) - temperatura powierzchniowa wynosi 2500 K,
- wielkość absolutna jest równa $10^m,8$.
4. Omów ewolucję gwiazd małowasywnych.
5. Omów ewolucję gwiazd masywnych.
6. Cztery gwiazdy, dla których podano jasności absolutne i temperatury efektywne, uszereguwać według stadium ewolucji: A ($0^m,5$; 11000K), B ($11^m,5$; 10500K), C ($-5^m,0$; 3600K), D ($11^m,0$; 2200K).
7. Jak długo świeciłoby Słońce, gdyby było zbudowane w 25% z węgla i wystarczającej ilości tlenu, a cała energia pochodziła ze spalania tego paliwa?
8. Paralaksa heliocentryczna pewnej widocznej nieuzbrojonym okiem gwiazdy jest mniejsza od $0,01$, a jej temperatura efektywna wynosi około 3500 K. Co jest podstawowym źródłem energii tej gwiazdy?
9. Wybuch V603 Aql (Nova Aquilae) nastąpił w czerwcu 1918 r. Nowa osiągnęła jasność maksymalną -1.1 mag . W widmie nowej obserwowano przesunięcie linii absorpcyjnych odpowiadające prędkości radialnej wynoszącej 1700 km/s . W roku 1926 zaobserwowano słabą otoczkę wokół nowej o średnicy kątowej $16''$. Wyznacz odległość i jasność absolutną w maksimum dla V603 Aql.
10. Dwie gwiazdy mają jednakowe jasności absolutne $M_1=M_2=12^m$. Pierwsza z nich ma maksimum emisji energii na dł. fali 270 nm, a o drugiej wiadomo, że z jednostkowej powierzchni i jednostkowym czasie wypromieniowuje 180 razy mniej energii niż pierwsza gwiazda. Która z gwiazd jest bardziej zaawansowana ewolucyjnie?
11. W maksimum jasność absolutna supernowej osiągnęła wartość -19.5 mag . Oblicz, ile gwiazd o jasności absolutnej 4.8 mag . (podobnych do Słońca) promieniowałoby z taką samą mocą. Jakie układy gwiazd zawierają tyle?
12. Gwiazda neutronowa o masie $M=1.4 M_{\odot}$ i promieniu $R=12 \text{ km}$ ma okres obrotu $P=1 \text{ s}$. Obliczyć ciężar ciała o masie $m=1 \text{ g}$, umieszczonego na równiku tej planety.